

Slik skal Trondheim kommune fremme gode klimaatiltak i bygge- og infrastrukturprosjekter

Kristian Dahlberg Hauge

*Nærings-, miljø- og samferdselsdirektør
Trondheim kommune*

Grunnleggende forutsetninger

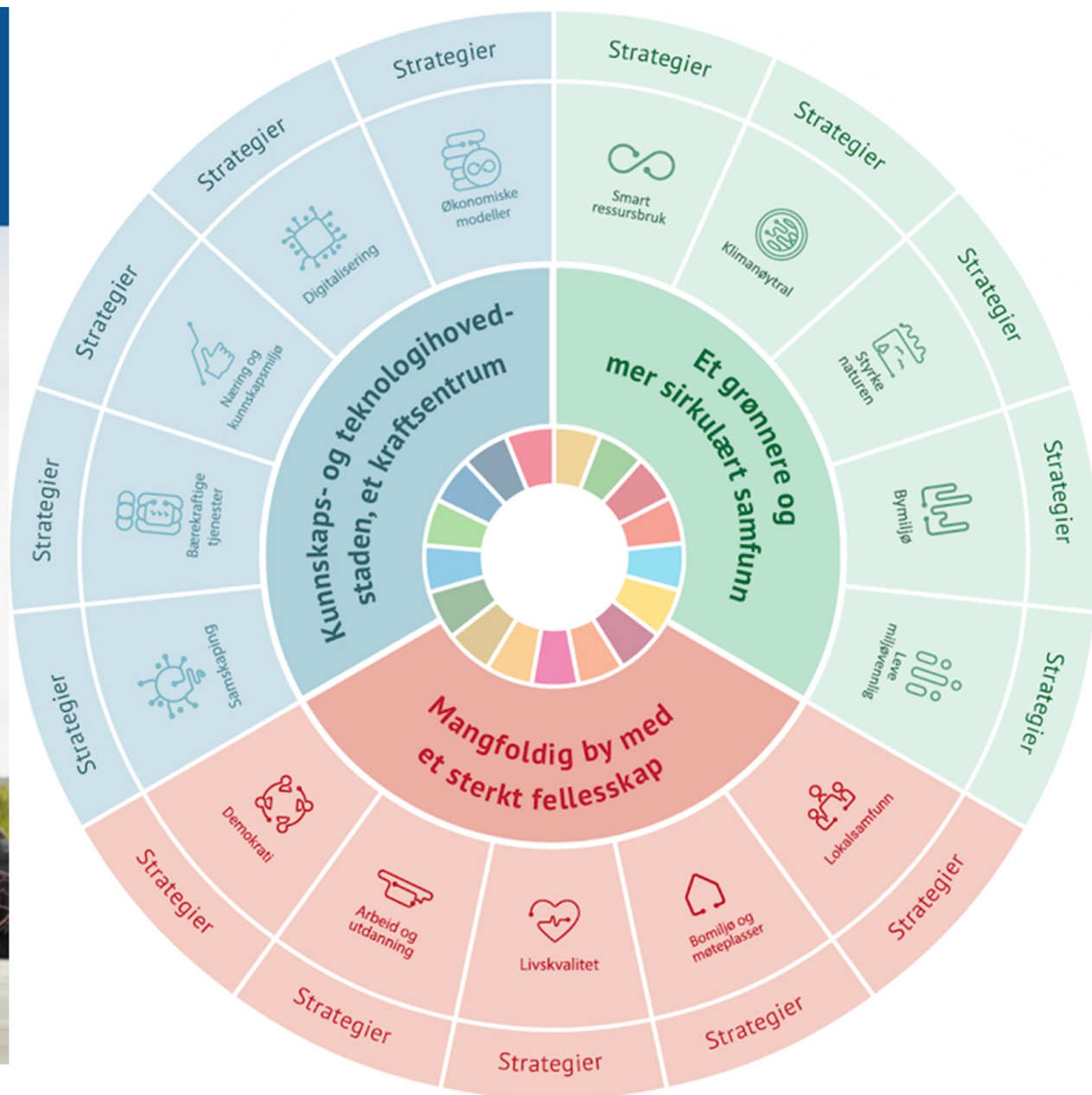
- Bygge- og anleggsnæringen er en forutsetning for å lykkes med det grønne skiftet!
- En velfungerende trøndersk byggenæring er avgjørende for sysselsetting og velferd!
- Så lenge det bor folk skal det bygges...
- Krav styrer markedet!

Kommuneplanens samfunnsdel 2020–2032

TRONDHEIMSLØFTET

Vedtatt av Trondheim bystyre 17. november 2022

0 - 24

SAMARBEIDET

Klimaplan, klimabudsjett og utslippsmål

Kommunedelplan: energi og klima 2017-2030

Grønt skifte: I 2020 er Trondheim et forbilde og en samarbeidsarena for grønn verdiskaping og utvikling av klimavennlige teknologi og levemåter.

Klimatilpasning: I 2025 er Trondheim robust for å møte framtidige klimaendringer.

Energi: I 2030 er stasjonær energibruk i bygg og anlegg på samme nivå som i 2013.

Klimagassutslipp: I 2030 er de direkte klimagassutslippene redusert med 80 % i forhold til 1991

Visjon

Trondheim skal være en internasjonal foregangskommune for utvikling av gode klima- og miljøløsninger

3 Klimabudsjett

3.1 Hovedprioriteringer 2019-2022

Kommunedelplan energi og klima, 2017-2030 har som visjon at Trondheim kommune skal være en internasjonal foregangskommune for utvikling av gode klima- og miljøløsninger.

Trondheim kommunes energi- og klimapolitikk støtter opp om Parisavtalen og FNs bærekraftsmål. Utslippsmålet i Trondheim for 2030 ligger i forkant av EU's og Norges tallfestede forpliktelser. Klimabudsjettet bidrar til at Trondheim kommune er i stand til å ta globalt ansvar og stiller forberedt i møte med en verdensøkonomi hvor en forventer store utslippskutt i det 21. århundret.

Foruten reduserte klimagassutslipp, gir det grønne skiftet nye muligheter for byen vår. I en 5-årsperiode skal Trondheim gjennom Smart City prosjektet «City Exchange» prøve ut framtidsrettede energi- og mobilitetsløsninger i samarbeid med 6 europeiske byer. Arbeidet ledes av NTNU og skjer i samarbeid med næringsliv og innbyggere og er støttet av EU's Horisont 2020-program.

Rådmannen venter også at næringsnettverket Klimapartnere for Trøndelag lykkes med sin etablering i 2019. Trøndelag fylke og Trondheim kommune står for oppstarten av nettverket etter modell fra andre deler av landet og i samarbeid med Norsk klimastiftelse. Klimapartnere skal bidra til at både private og offentlige virksomheter kan ta del i det grønne skiftet.

Trondheim kommune vil også feie for egen dør for å redusere utslipp fra kommunens egen drift og investering, bruke rollen som markedsdriver for klimavennlige løsninger, og redusere utslipp som følger av kommunens vedtak. Ikke minst vil kommunen legge til rette for at alle kan ta klimavennlige valg som både gir gode opplevelser og er lønnsomme. Det er summen av alle enkeltvalgene som er "litt smarter" som i praksis gjør Trondheim til en bedre by i lavutslippssammenheng.

3.2 Om området

500.000

tonn klimagassutslipp i Trondheim i 2016

280.000

tonn klimagassutslipp fra transport og anleggsmaskiner

190.000

tonn klimagassutslipp fra bygg, energi og industri

100.000

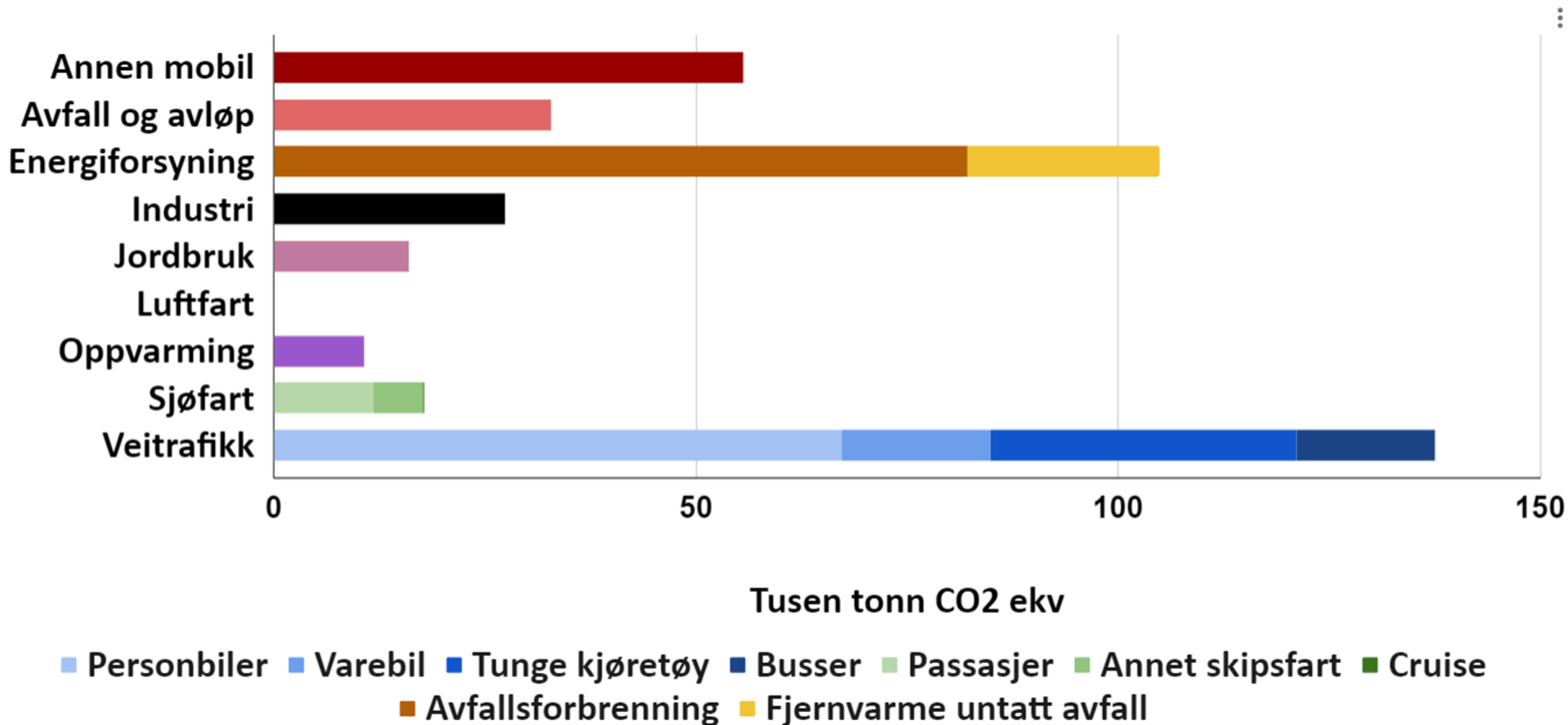
tonn klimagassutslipp i Trondheim i 2030 hvis vi når klimamålet!

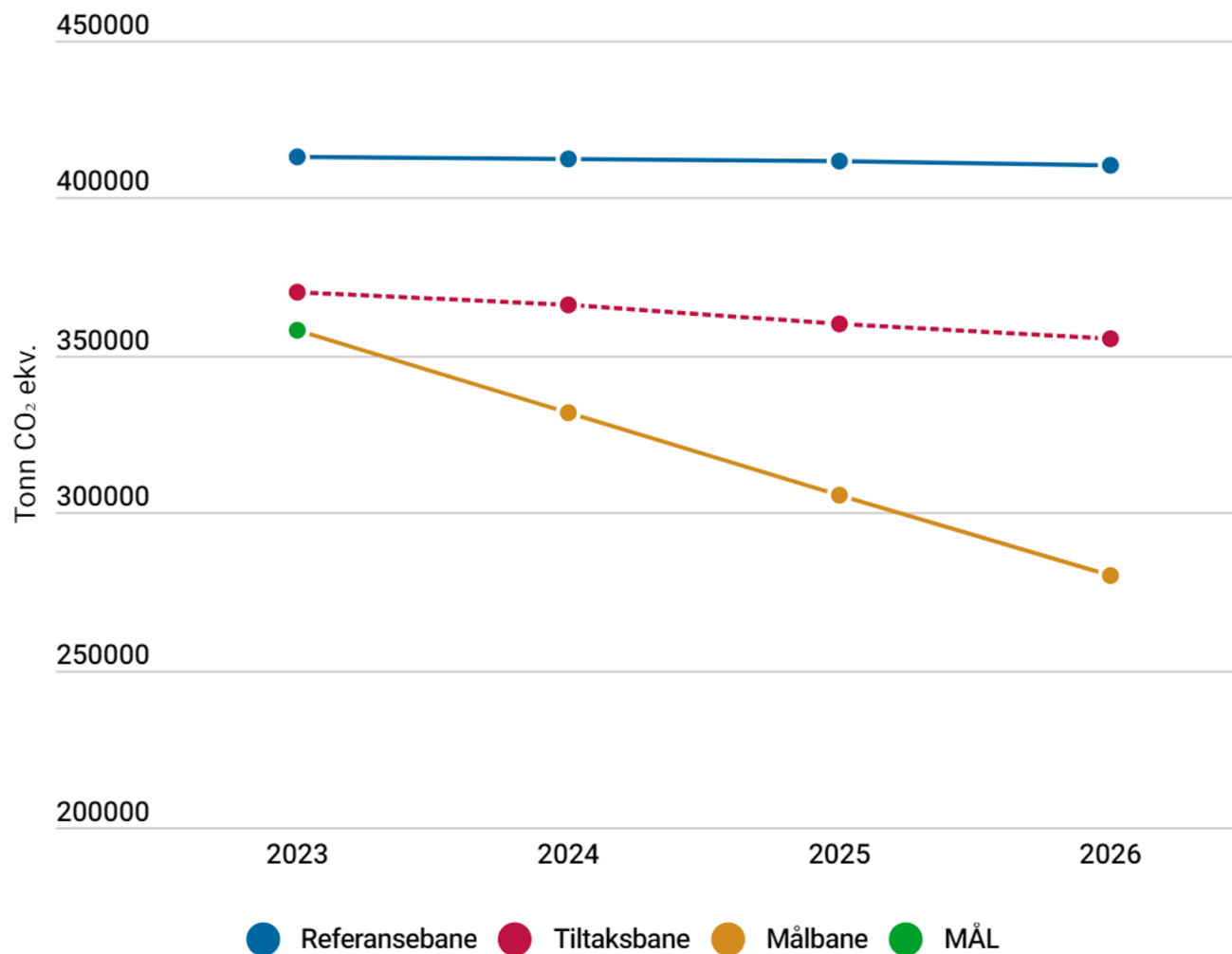
0 - 24

SAMARBEIDET

Klimagassutslipp Trondheim

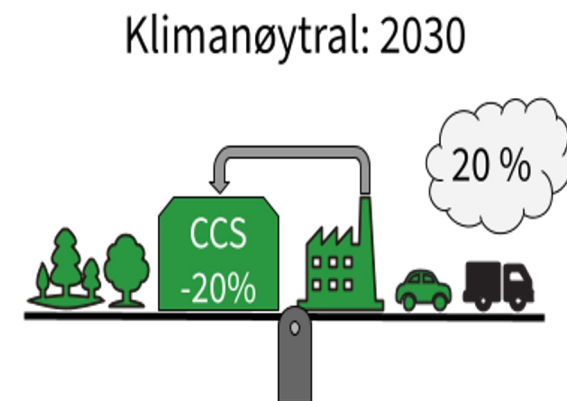
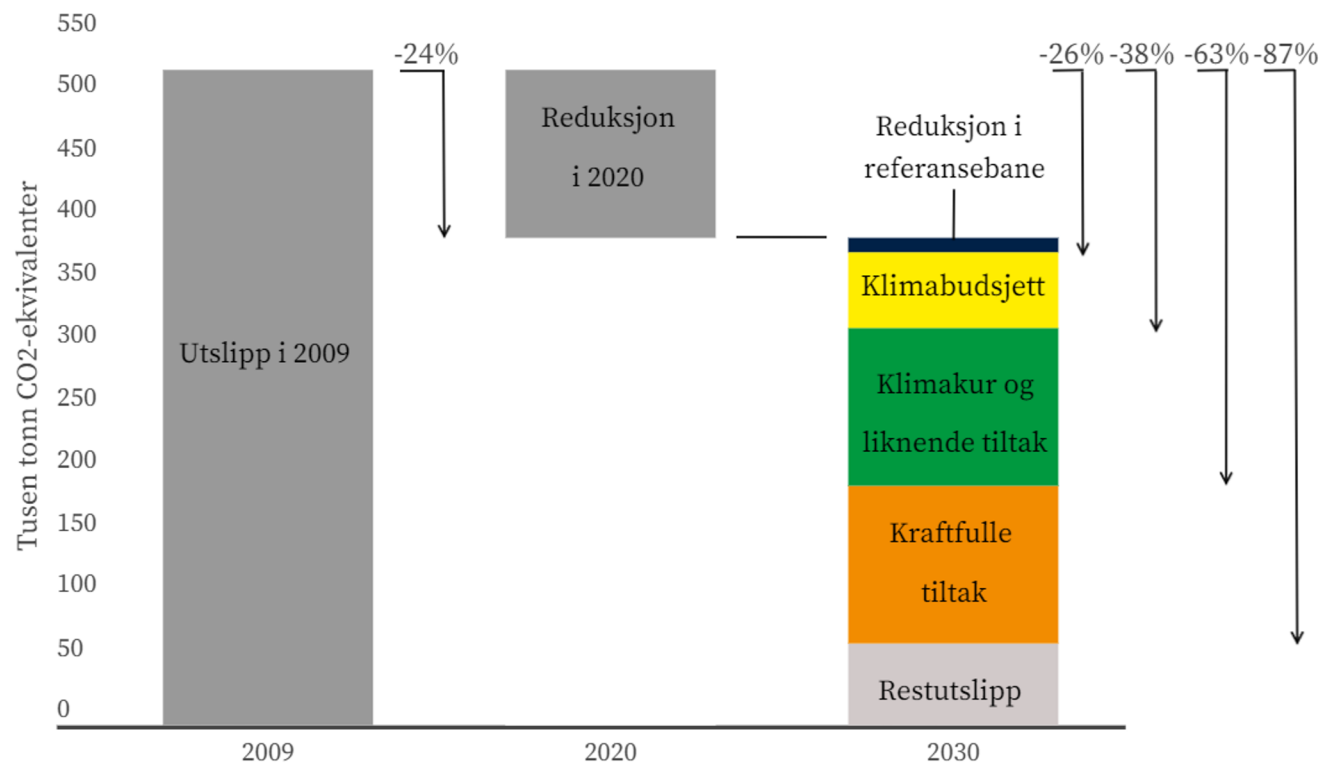

Utslippsrammen

- **Referansebanen:** er et scenario for hva som vil skje framover hvis det ikke gjennomføres flere tiltak. Basert på iverksatt nasjonal politikk.
- **Tiltaksbanen:** beregnet effekt av tiltakene i klimabudsjettet
- **Målbanen:** scenario basert på bystyrets mål for utslippsreduksjoner i 2023 og 2030. Målbanen viser årlig utslippstak for de samlede klimagassutslippene i økonomiplanperioden og videre fram til 2030.

Klimanøytrale Trondheim 2030

Grønn omstilling i praksis

0-24
SAMARBEIDET

Krav skaper markedsendring

- Byggeprosjekt: Av Trondheim kommunes pågående 8 byggeprosjekt er alle fossilfrie og 6 delvis/helt utslippsfrie
- Anleggsprosjekt: Med utgangspunkt i prosjektenes samlede økonomiske verdi er det stilt krav om fossilfritt drivstoff i opp mot 100 % av prosjektporteføljen, 94 % utslippsfritt (nye prosjekt siste kvartal)
- Ladeløsninger under utprøving i flere prosjekt
- Ambisjon om at alle bygge- og anleggsprosjekt skal ha klimagassregnskap og redusere klimafotavtrykket med minimum 30 % sammenlignet med tilsvarende referanseverdi. Byggeprosjekt over 40 millioner skal redusere klimafotavtrykket med minimum 40 %
- Krav om ombruk/gjenbruk og sirkulære løsninger i de fleste kommunale anskaffelser

0-24
SAMARBEIDET

Samarbeid som innsatsfaktor

Bærekraftige anskaffelser for de vanlige byggeprosjektene

Trøndelag Ressursbank

0-24

SAMARBEIDET

Trondheims sirkulære potensial

Nasjonale tall:

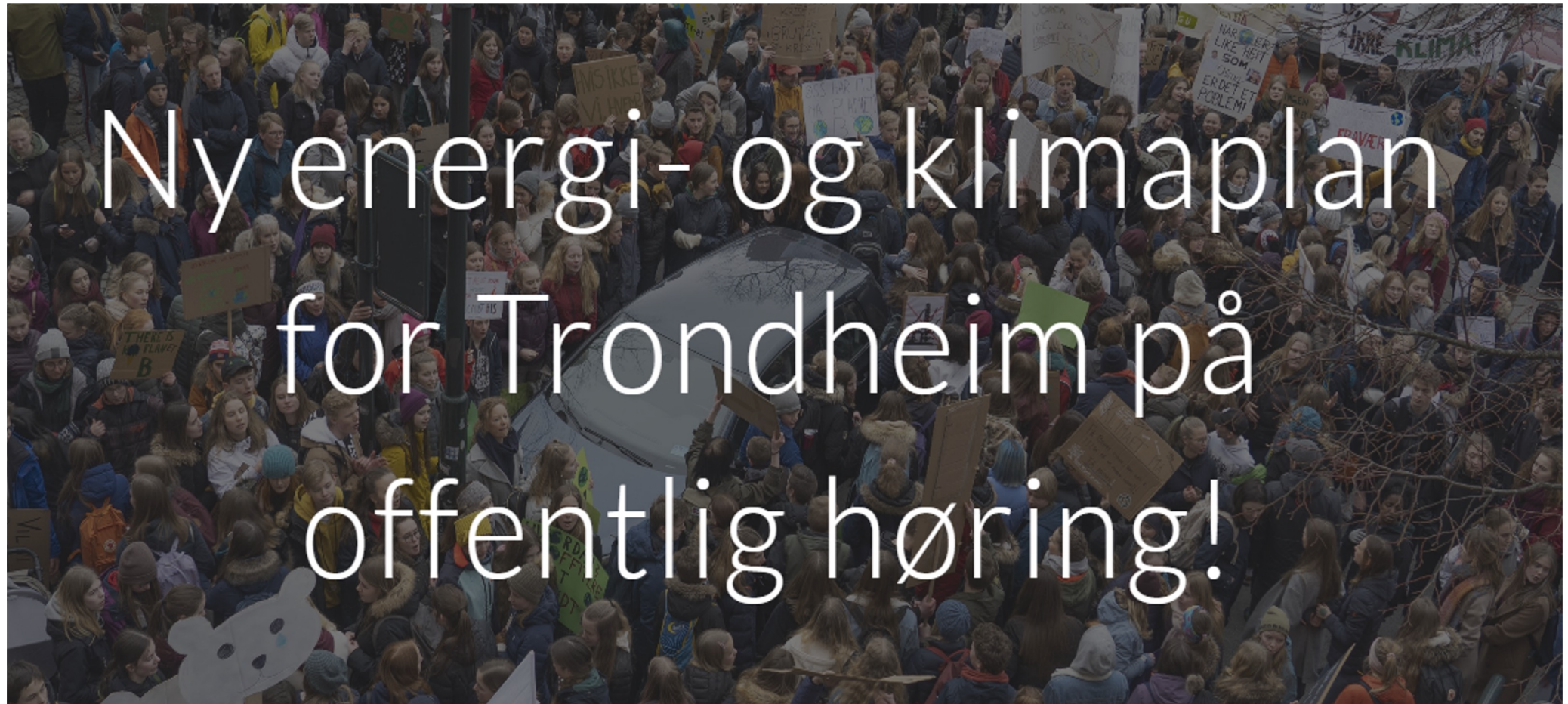
- Forbruk: 44 tonn per hode per år
- Sirkularitet: 2,4 % tilbake i kretsløpet
- Potensial: 46 %

Fersk analyse for Trondheim:

- Hvor ligger potensialet?
  - Materialstrømmer i B&A
- www.klimatrandheim.no

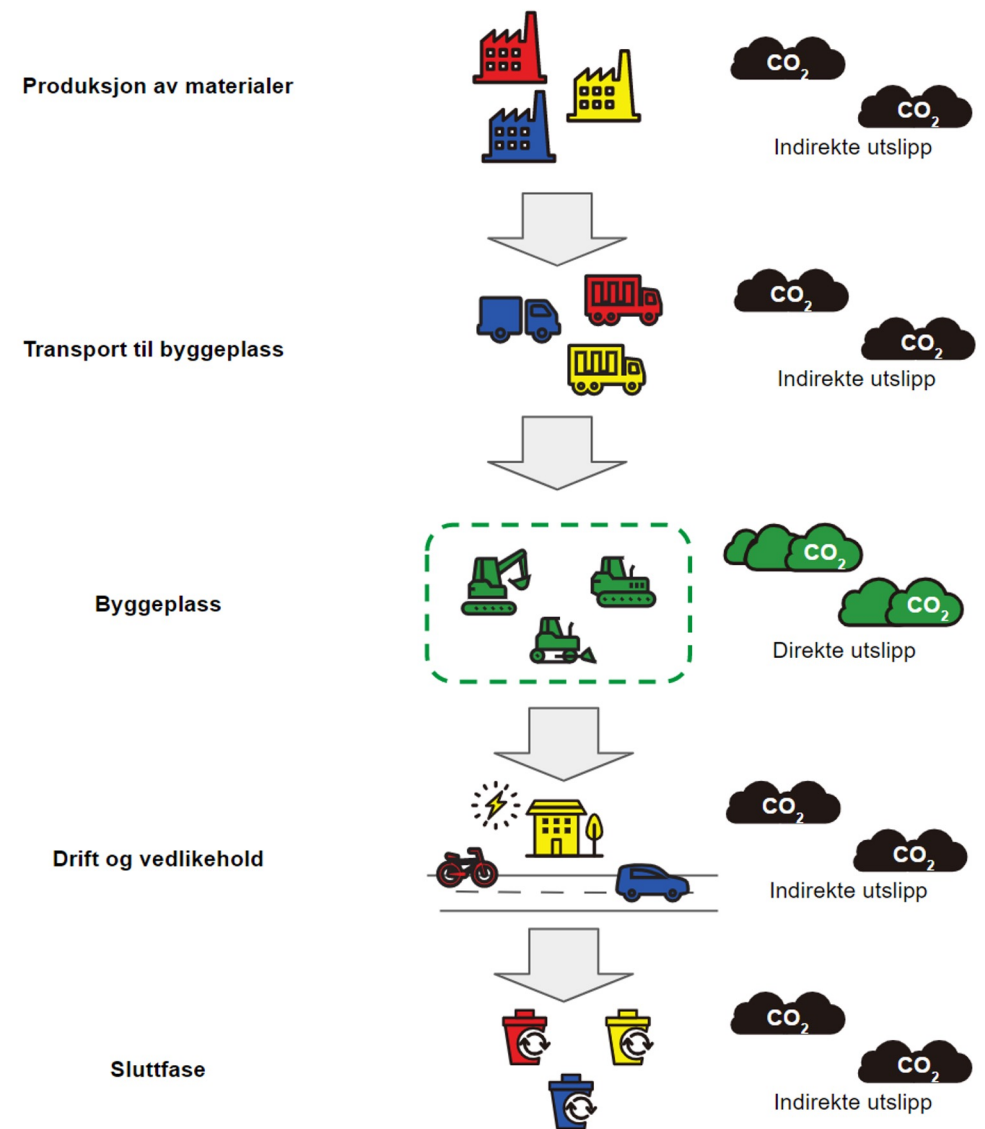
Bygg og infrastruktur i ny plan

Ny energi- og klimaplan
for Trondheim på
offentlig høring!

Bygg og anlegg

10. Bygninger og anlegg skal være **fleksible og tilpasningsdyktige**, med effektiv og smart **energibruk**.
11. Vi skal bidra aktivt til å utvikle en **sirkulær bygge- og anleggsbransje**, der **klimafotavtrykket** reduseres og **ressurseffektiviteten** øker.
12. Bygge- og anleggsplasser i Trondheim skal være **utslippsfrie**.

4=J<AB<=>GJ: Q? G? 9FB???'D 2JGF<@AE CGE E MF=

Næring og arbeid

16. Vi skal **bidra til at næringslivet** i byen og regionen **skal kunne omstille seg**, slik at **klimarisiko** reduseres og grønn **konkurranseskraft** økes.
17. Vi skal **styrke samarbeidet** mellom offentlig sektor, næringsliv, kunnskapsmiljøer og innbyggere, for å **skape og ta i bruk klimavennlige løsninger**.
18. Vi skal skape flere **grønne og sirkulære arbeidsplasser** og satse på kompetanseutvikling og videreutdanning.

*EUs taksonomi har seks miljømål.
Ill: European court of editors*

Handlingsplan for grønn verdiskaping

TRONDHEIM KOMMUNE
Tråanten tjielte

Handlingsprogram for bærekraftig verdiskaping for perioden 2023-2027

1

0-24
SAMARBEIDET

Takk for meg

0-24
SAMARBEIDET